bpost
PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Belgie
2950
Kapellen

8/4496
P806218

TIN LETTER

kunstplatform kappa vzw

april 2021
tweemaandelijks tijdschrift

Letter Tien in april 2021

Marianne Nieuwinckel

Het was een spannende onderneming, maar Kappa heeft, dankzij de enthousiaste samenwerking van de stuurgroep en de deelnemende kunstenaars, in volle coronatijd de tentoonstelling 'Louwke Poep' tot een fantastisch evenement gemaakt. Dat verdient een terugblik!

Maar op de lauweren rusten staat niet in Kappa's woordenboek. Er wordt dus achter de schermen al hard gewerkt aan de verschillende edities van Surpries die op de agenda staan. Curatoren werden gezocht en gevonden en heel wat kunstenaars hebben zich al kandidaat gesteld om deel te nemen aan één van de komende expo's. Meer info volgt in een latere Letter Tien.

In deze kan je verder nog genieten van bijdragen van onze vaste waarden. Poëzie is er van Ward en Wim, maar natuurlijk ook met de altijd fijne haiku van Riet. André heeft weer boeiende tentoonstellingen bezocht en doet er graag relaas over. Rita breit verder aan het kunstalfabet. Lucien heeft weer het laatste woord met zijn column.

En Yolande? Die duikt opnieuw diep in de muziek, met een muziektip, een verhaal over een bijzondere vriendschap en... een wel heel onverwachte opdracht die ze uit te voeren kreeg.

Ten slotte willen we graag een extra oproep doen aan alle Kappa-leden die gevoel hebben voor het medium 'woord': laat – letterlijk – van je horen met Kappaudio!

No room for regrets - Johan Muyle

Johan Muyle (°1956, Montignies-sur-Sambre) is één van de belangrijkste Belgische kunstenaars van zijn generatie. Zijn oeuvre gaat van bescheiden assemblages die hij samen met ambachtslui uit de straten van Kinshasa gemaakt heeft, langs monumentale schilderijen die gerealiseerd zijn door affischeschilders uit Mumbai tot gecustomiseerde motoren, en is geïnspireerd door talrijke ontmoetingen en samenwerkingen over de hele wereld.

De vaardigheden, geloofsovertuigingen, rituelen, beelden en populaire verhalen die hij ontdekt tijdens zijn reizen, voeden zijn interesse voor het anders-zijn en zijn geloof in een – nochtans verwaarloosd – humanisme.

Johan Muyle creëert geheimzinnige allegorieën die ons doen stilstaan bij de toestand van de wereld en haar tegenstellingen. Als reactie op de actualiteit verdraait hij faits divers en historische gebeurtenissen, met als doel de ijdelheid van de mens, de wreedheden van regeringen en de hypocrisie van religies en van de spektakelmaatschappij op de korrel te nemen. Hiermee wil de kunstenaar eveneens aantonen dat, zoals Jean-Luc Godard het omschrijft, 'beschaving in de volkeren huist', bijvoorbeeld door revolutionaire en verzetshelden te roemen, die volgens hem vertegenwoordigd worden door 'de Dwaze Moeders van het Meiplein' in Argentinië of 'The Moustache Brothers' in Myanmar.

'No Room for Regrets' is een interactieve tentoonstelling die de bezoeker wil onderdompelen in een totaaloeuvre 'buiten categorie', van een kunstenaar die niet in één hokje te stoppen valt.

Johan Muyle - No Room for Regrets
MACS - Grand-Hornu
19.12.2020 - 18.04.2021
Di t/m zo: 10u00 - 18u00
Ticketreservering via www.mac-s.be
Cover: Installatiezicht van de tentoonstelling 'No Room for Regrets' van Johan Muyle in MACS, Grand-Hornu 2021
Foto: copyright Blaise Adilon

Monoculture - een recent verhaal

André De Nys

Het begrip monocultuur vindt zijn oorspronkelijke betekenis in de landbouw, meer bepaald in de permanente teelt van één gewas. Vandaag vinden we monocultuur ook terug in een maatschappelijke en politieke context, waarbij een geheel van gerelateerde zaken mekaar onophoudelijk beïnvloeden binnen één enkele sociale of etnische groep.

Andy Warhol - Marilyn

De tentoonstelling in M HKA focust onder meer op één van de meest extreme monoculturele ideologieën: het Duitse nationaal-socialisme tijdens de eerste helft van de twintigste eeuw. De expo's Entartete Kunst en Grosse Deutsche Kunst toonden hoe kunst gebruikt kan worden om een monocultuur te promoten. Tegelijkertijd toont het aan hoe de enge definitie van het artistieke ideaalbeeld een weerspiegeling kan zijn van een veel bredere maatschappelijke verarming.

Het M HKA toont bij het begin van de presentatie een beeld dat refereert naar de kolonisatie in Congo. Een missionaris houdt fier een kruisbeeld voor z'n borst. Aan zijn voeten knielt een zwarte slaaf. De clash tussen twee culturen!

Naast een reeks historische invalshoeken, krijgen kunstenaars de belangrijkste plaats in de tentoonstelling.

Het werk van Andy Warhol schetst een kritische reflectie op de oppervlakkigheid van een maatschappij die grenzeloze consumptie vooropstelt. Zijn zeefdrukken tonen het dollarteken in een eindeloze

herhaling. Om te 'spelen' met het concept massaproductie kregen de prints op de achterkant een stempel met de tekst: 'Vul je eigen handtekening in.'

Rond de jaren 1970 maakte Warhol veel portretten van beroemde mensen. Marilyn Monroe als icoon voor de 'lage cultuur' kreeg een plaats in de expo naast een indianenopperhoofd die een belangrijke rol speelde tijdens het bloedbad tegen de Sioux in de stad Wounded Knee.

Deze indiaan staat in de presentatie oog in oog met 'Tlunh Datsi', een installatie van Jimmy Durham. De titel van zijn werk betekent 'poema' in de Cherokee-taal. De schedel van de poema rust op een schraag waarop geschreven staat: 'POLICE DEPT.'

'Monoculture' biedt een uiterst boeiende ontdekkingsreis omdat telkens weer de controverse uitgespeeld wordt tussen een authentieke monocultuur en de strijd van de mens om die te doorbreken.

Joseph Beuys - Coyote

Dit wordt nog duidelijker als we de werken van Joseph Beuys onder de loep nemen. De muurvullende fotoreportage 'Coyote' brengt beelden van de performance van Beuys in 1974 in New York. De kunstenaar omwikkelde zich met vilt en liet zich drie dagen opsluiten in een kooi, samen met een levende coyote. De twee cirkelden aanvankelijk wat om mekaar heen. Hun wederzijds vertrouwen groeide en aan het einde van de performance omhelsde Beuys het

dier als symbool voor authentiek leven en voor de tolerantie van de coyote jegens hem.

Deze rituele actie was een daad van solidariteit met de inheemse Amerikanen, waarvan sommige indianenstammen de coyote beschouwden als een heilig dier dat zich kon verplaatsen tussen de fysieke en de spirituele wereld. Het project in New York was een aanklacht tegen de Europese kolonisten die in Noord-Amerika met grote onverschilligheid mens en dier hebben afgeslacht.

'Eurazia' was nog zo'n kritisch stokpaardje van Beuys. Voor hem waren Europa en Azië één groot supercontinent. Er is echter een kunstmatige scheiding ontstaan tussen oost en west.

Het standpunt van Beuys was: of je nu Vlaming bent of Mongool, Zweed of Tartaar, iedereen is een Euraziaat. Beuys breekt een lans tegen het separatisme en het nationalisme dat ook vandaag nog overal bezig is aan een opmars.

Een grote verscheidenheid aan culturele background... een multiculturele entiteit... het kan een perfecte monocultuur worden. De toekomst lonkt, tenminste als de cultuurverschillen zouden kunnen uitmonden in wederzijds respect en verdraagzaamheid.

Andere opmerkelijk bijdragen in deze indrukwekkende tentoonstelling werden geleverd door Hannah Höch, George Grosz, Sven Augustijnen, Maryam Najd, Matti Braun, Jos de Gruyter & Harald Thys, Luc Deleu, Philip Guston, Kerry James Marshall, Vincent Meessen, Danny Matthys en vele anderen.

Monoculture - Een recent verhaal
M HKA - Antwerpen
25.09.2020 - 25.04.2021
Di t/m zo: 11u00 - 18u00
Ticketreservering via www.muhka.be

Yolande Van de Weerd & Rita Verbist - Kappaudio

Madeleine Nieuwlaat

Er zijn weer nieuwe verhalen van onze leden gepubliceerd, te vinden als 'Kappaudio' op Soundcloud en natuurlijk op kappakunstplatform.be/podcasts.

Yolande Van de Weerd heeft in het kader van onze expo Louwke Poep het gedicht 'Bombardement' geschreven. En haar verhaal 'Bombardement Erla' vertelt ons op welke manier ze haar naam heeft gekregen.

Rita Verbist schreef een gepassioneerd verhaal over de 'White Helmets' in Syrië. De inhoud van de ingesproken tekst werd samengesteld aan de hand van de Britse short-film van 2016 over the White Helmets. De aandacht hierin gaat in het bijzonder uit naar deze onbekende helden, boven zichzelf uitstijgend, in gevaarlijke en uitzichtloze situaties.

Als je ook zin hebt om jouw gedichten of verhalen ruimer in de wereld te zetten, of je hebt meer info of misschien wat hulp nodig, laat het dan weten aan Madeleine - mnieuwlaat@hotmail.com of 0486/895054.

Enne... ga zeker eens kijken en luisteren en laat je inspireren.

KAPPAUDIO

Papa Haydn

Yolande Van de Weerd

W.A. Mozart

Na zijn bevlogen tijd als wonderkind was Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1792) allesbehalve een gewaardeerd en gevraagd musicus. Een der weinige belangrijke figuren die de originaliteit van Mozart herkende was Joseph Haydn (1732-1809).

Hij werd Mozarts vaderlijke vriend. Wolfgang Amadeus, die in zijn kort en tragisch leven echte vrienden miste, noemde hem eerbiedig 'Papa Haydn'.

Haydn was muzikaal genoeg om de unieke genialiteit van de jonge Mozart te begrijpen en hij ondersteunde hem bereidwillig in zijn artistieke ontwikkeling. Al gauw had het genie Wolfgang Amadeus zijn grote voorbeeld overtroffen. Doch Haydn getuigde van menselijke grootheid en kende geen jaloersheid. Integendeel. Hij noemde Mozart 'de grootste levende componist'. Hiermee stelde hij dus zijn eigen muzikale betekenis onder die van Mozart.

Nochtans hadden de symfonische werken van Haydn invloed op Mozarts orkestrale werk. De muzikale samenhang tussen de delen bracht een grotere eenheid in het werk zonder het eigen karakter van elk deel aan te tasten.

De zes strijkkwartetten die Mozart langzaam en zorgvuldig schreef (hij werkte er jaren aan) droeg hij op aan zijn grote vriend Haydn. Zijn eerbied en bewondering voor de oudere Haydn tonen hoe bescheiden en vriendelijk van aard Mozart werkelijk was.

De strijkkwartetten zijn, in tegenstelling tot de meeste andere werken van Mozart waar fragmentarische treurigheid in voorkomt, vaak vervuld van een diepe droefheid, van waar pessimisme.

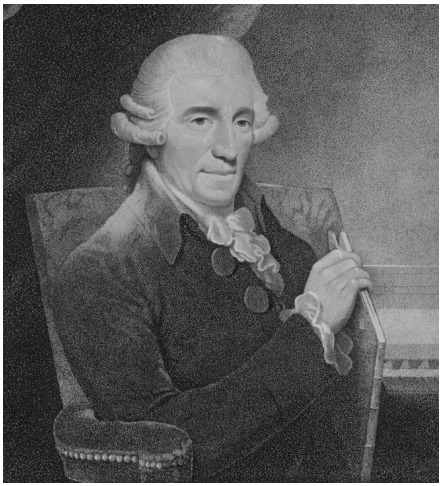

Joseph Haydn

In de Linzer Symfonie brengt Mozart een muzikale groet aan zijn vriend door eventjes een thema van Haydn te omspelen.

Aan het keizerlijk hof was de opvolger van Keizer Joseph II, met name Leopold II, nog minder in Mozart geïnteresseerd dan zijn illustere voorganger. Salieri was de 'ster en vogue' en af en toe werd een beroep gedaan op Haydn. Mozart kwam zelfs als pianist niet in aanmerking. Maar ook al was Wolfgang Amadeus zwaar teleurgesteld, hij gunde Haydn van harte de koninklijke belangstelling.

Velen onder u herinneren zich de naam Salieri zeker uit de novelle van de Russische schrijver Poesjkin die de basis vormde voor het scenario van de veelbesproken film 'Amadeus'. Menig toeschouwer meende dat de film een ware geschiedenis was... Prachtige muziek, schitterende beelden maar een verhaal uit het brein van Poesjkin ontsproten....

De laatste ontmoeting tussen Mozart en de zestigjarige Haydn vond plaats toen deze laatste op concertreis naar Engeland vertrok. Het was alsof de 34-jarige Mozart, waarvan de gezondheid erg aangeslagen was, een voorgevoel had dat het hun laatste treffen zou zijn. Mozart barstte in tranen uit en Haydn had moeite om hem te troosten. De vaderlijke vriend sprak Mozart moed in en hij was erg ontroerd.

Mozart zou de terugkeer van Haydn niet meer beleven.

De grote componist Joseph Haydn besefte ten volle dat de muziek van Mozart iets 'universeel' en edel had en dat ze baadt in een heerlijke hemelse sfeer die zeldzaam is in de muziekgeschiedenis.

Louwke Poep

Madeleine Nieuwlaat

'Wilt u de handen ontsmetten? Wilt u een penseel meenemen, voor de telling van de aanwezigen ziet u. Wilt u uw juiste gegevens in het tracingboek noteren? Het is verplicht door de overheid. Het potlood mag u meenemen. Neemt u onze brochure mee, dan kan u werken en uitvoerders gemakkelijk terugvinden. Gelieve het circulatieplan..., onze begeleiders..., de pijlen..., de trappen..., de lift..., binnen..., buiten... , naar boven..., naar beneden..., 1,5 meter... .′ OP GE PAST.

En toch is het prima gelukt. Onze bezoekers waren blij, ze lachten, ogen straalden. Het leek of ze weer even in het 'normale' leven waren terechtgekomen, een leven van lang geleden. Een sterk verlangen dat even terug werkelijkheid werd. Mensen tegenkomen, anderen (her)kennen, nieuwe of bekende gezichten zien. Andere geuren, andere kleuren, andere geluiden dan de dagelijkse. Wandelen in de ruimte met restricties en mondkapjes en een zacht muziekje in de achtergrond. Het werkte.

Kappanen en bezoekers voelden hoe de onmacht zachtjes vergleed, hoe hoop hen terug naar eigen kracht bracht, hoe verdriet even naar de achtergrond werd verdrongen en hoe de kunst hen troost en vreugde verschafte. 'Louwke Poep 2021' bij het begin van de nieuwe lente was een mooie, serene tentoonstelling op het juiste moment en deed mensen weer ervaren hoe belangrijk iedereen én de expressieve kunsten zijn.

Enne: hoe kwam Louwke Poep aan haar naam? Was ze een ongehuwde vrouw die op rijpere leeftijd met een jongere man in het bootje stapte? Een bejaarde winkelierster die met haar jonge knecht scheep ging? Of was ze een feministische vrouw die haar woorden kracht bijzette door op haar achterwerk te kletsen? Of kreeg ze haar naam omdat zoveel caféklanten hun gevoeg deden in de hagen rondom het monument?

Het antwoord op deze vraag én een overzicht van alle kunstwerken is te vinden op kappakunstplatform.be.

Lippenstift en gasmaskers

André De Nys

De stad Antwerpen en het M HKA sloten een contract af voor vijf jaar, waarbij de stad belooft elk jaar 200.000 euro te investeren in hedendaagse kunst. Het M HKA krijgt de kunstwerken in langdurige bruikleen.

Momenteel kan je in het museum werken bekijken van gevestigde waarden zoals Nel Aerts en Otobong Nkanga. Maar ook aanstormend talent als Charline Tyberghein en Bendt Eyckermans ontbreken niet.

Nog te bezoeken tot 18 april 2021.

www.muhka.be

haiku

van riet

met een wijde boog
fietsen ze er om heen -
mondmaskers op de weg

Met de M van...

Rita Verbist

Mozaïek

De abstracte decoratieve kunst kwam tot grote bloei in het Marokkaanse mozaïekwerk, zellige of zelij genoemd. Mozaïek wordt gelegd met handmatig op maat geslagen, geglazuurde aardewerk tegeltjes, in natuurlijke kleuren blauw, groen en geel, zwart en wit. Een afzonderlijk tegeltje kan anders zijn van vorm, echter zodanig dat daarmee ingewikkelde geometrische patronen gelegd kunnen worden die tot in het oneindige kunnen uitdijen.

Hoe waren de handwerkslieden en architecten in de middeleeuwen reeds in staat grote, ingewikkelde mozaïeken te maken? Voor de meeste patronen volstonden een rechthoek en gradenboog. Er waren ook patronen die hiervoor té complex waren en waarvan het vakmanschap om die te reconstrueren, verloren ging. De kennis hiervoor werd echter recentelijk door wiskundigen terug boven water gehaald. Vijf van de zogenaamde 'Girih'* tegels vormen de fundamentele bouwstenen waarmee oneindig veel patronen gelegd kunnen worden.

Dat een dergelijke kunst tot bloei kon komen in de middeleeuwse islamitische wereld waar wiskunde, sterrenkunde en andere wetenschappen op hoog niveau werden beoefend, zal geen toeval zijn.

De meest indrukwekkende Moorse kunst en architectuur zien we echter in Andalusië, Spanje. De Moorse overheersing van Spanje duurde van de 8e tot de 15e eeuw. In het Alhambra overheerste de dynastie van de Nasriden van de 13e tot 15e eeuw. Hun paleizen werden prachtig en uitbundig gedecoreerd met zeer gevarieerde zellige en sierstucwerk.

In 1526 bracht Keizer Karel V (1500 – 1558) zijn wittebroodsweken met Isabella van Portugal door in de Nasrid-paleizen van het Alhambra. Sterk onder de indruk van de pracht van de oude Moorse paleizen, gaf hij architect Pedro Machuca opdracht een paleis te

bouwen boven op de heuvel Assabica, binnen in de Nasrid-fortificatie van het Alhambra. De schaal, stijl en gebruikte materialen staan in scherp contrast met het Nasrid-complex. De architect koos voor een paleis dat aansloot bij de toen gebruikelijke bouwstijl in Europa. Opgeleid in Italië, liet hij een majestueus gebouw van twee verdiepingen oprichten in Spaanse Renaissance stijl.

De culturele erfenis werd steeds met het grootste respect behandeld.

*afkomstig van het Perzische woord 'knoop'

Bron: diverse (internet)

Muziek

'Muziek' is een afleiding van het Griekse woord 'mousiké' ofwel 'de kunst van de Muzen'. De negen Muzen waren Griekse godinnen van dichtkunst, muziek en dans, naderhand ook van astronomie, filosofie en wetenschap in het algemeen.

Er is geen echte definitie van muziek bij diverse muziektheoretici noch bij filosofen. De reden is dat, zover we weten, alle culturen in alle tijden muziek kenden. Deze kunst werd in verschillende tijden en verschillende plaatsen telkens anders beoefend en ervaren. De grote verschillen in muziek bij diverse culturen, maken dat eensgezindheid in het opstellen van een definitie over muziek erg moeilijk ligt. Men kan het verwoorden als dat muziek of toonkunst, de kunstzinnige schikking en combinatie is van klanken van muziekinstrumenten en de menselijke stem. Diverse aspecten kunnen aan muziek toegevoegd worden zoals bijvoorbeeld klankkleur maar ook stilte.

Bij het vergelijken van beeldende kunsten met muziek, staat onomstreden vast dat het bij muziek altijd om het hoorbare of het ontbreken daarvan gaat. Dit in tegenstelling tot het zichtbare in de beeldende kunsten. Men noemt muziek de tijdskunst par excellence, tijd is namelijk de belangrijkste categorie alsook het enige aspect dat

werkelijk onontbeerlijk is in muziek. Men kan zich muziek voorstellen zonder melodie, contrapunt of harmonie, maar niet zonder enige vorm van afbakening en ordening van tijd.

Hoewel er vaak structuur ontdekt kan worden in muziek die het beluisteren aangenaam maakt, toch bestaat er geen duidelijke grens tussen muziek en lawaai, noch tussen muziek en andere geluiden. De 20e-eeuwse Amerikaanse componist John Cage was van mening dat elk geluid muziek kan zijn: 'Er bestaat geen lawaai, enkel geluid'. Deze gedurfde ideeën bracht hij in praktijk in 1952 met de 'compositie' van 4'33" met als enige aanduiding dat de compositie 3 bewegingen bevat en dat de tijdsduur van die bewegingen vastligt, net zoals het werk in zijn geheel. De luisteraar hoort enkel achtergrondgeluiden zoals een onderdrukte hoest, schuifelen met stoelen, en kan hieraan al dan niet een esthetische betekenis geven. Cage wilde duidelijk maken in 4'33" dat in muziek zowat alles kan weggelaten worden, behalve de organisatie van tijd. Hijzelf noemde het een silent piece en gaat door als verklanking bij de werken White Paintings van Robert Rauschenberger. Tot op vandaag blijft de 'compositie' van Cage voer voor discussie.

Verder is het evenmin verwonderlijk te noemen dat in filosofische middens een bijzondere belangstelling werd ontwikkeld voor de tijdskunst muziek. Hegel bijvoorbeeld beschouwde muziek als de zuiverste incarnatie van het subjectieve bewustzijn. Terwijl in het denken van Schopenhauer de muziek een centrale plek kreeg. 'Muziek wijkt af van andere kunsten, omdat het niet een voorstelling van de wereld weergeeft'.

Tot daar deze toelichting over muziek in het algemeen. Verder te gaan met de emotieve, educatieve, therapeutische waarden e.a. die muziek bij heeft gedragen aan cultuur zou al té ver leiden. Muziek als onderwerp blijft immers uitdijen.

Vandaar de suggestie om je zetel op te zoeken, jezelf te verliezen bij het beluisteren van Symphony no. 3 van Gorecki of te dansen op blote voeten op muziek van Pink Martini (Sympathique), of ook, misschien toch maar die compositie eens opzoeken van Cage...?

Bron: diverse (internet)

Et alors

Ward Van Honsté

.....' Et alors'.....
Ellendige zwaarbesnorde mijnenvegers, geven nooit bezwarende documenten door, zij verwijzen naar eerder genomen

doorslaggevende onaanvechtbare beslissingen, om oudere dakloze maneblussers, toch het recht te geven, om niet langer, langere stokken te gebruiken, zodoende gaan ze niet verder kunnen springen.

Een verwaande equilibrist, liet plotseling weten, dat slenteren op een slaptouw, ver uit de tijd was. Hij, zelf een gerespekteerde

metropoliet, liep ver voorruit, wanneer hij, ongeduldig als hij was, de chinese muur beklom, met in zijn zog, twee pelotons kempische streekvinkeniers.

Ambrose genoot kennelijk, bovenaandeladderstaande, overschouwde hij zijn, pas gekamde, nog klamme, patchworkwerken, die alhoewel ze op

een zeer kundige manier, met houten wasspelden waren verzekerd, toch lichtelijk bewogen, in een vroege snijdende zuidfranse mistral.

De in Lubeck gebouwde, viermaster Henry GRACE A DIEU, dreef, rakelings langsheen een zinkende venitiaanse gondel.

Zoals later, in opgenomen notulen, zal worden vermeld, stonden de beste stuurlui aan wal. Ik aan de walletjes.

Na het zeer onverwachte, hautaine.....'et alors'???,.....gingen er voor vele high-society bonzen, nieuwe onontdekte horizonten open, die tot

dantoe met de mantel der liefde, zij het zeker niet onverwacht, waren toegedekt. Eerder had de nachtwacht verlichting gebracht in aartsdonkere oorden waar gekrompen zweterige figuren, zonder vangnet, tegoedbons uit geordende reklamefolders knipten.

De afgepelde ajuin

André De Nys

Een trage stap... nog één... en zo maar voort.

Ik loop aan de rand van het bos... ik weet niet meer waar het was. Wat ik me nog wel goed herinner is de kromming van het pad, de stenen voor mijn voeten, de naaldbomen links en rechts, de rust en iets dat aanvoelt als geborgenheid.

Naast me loopt zij, al meer dan een uur... zwijgend... in hetzelfde rustige ritme.

Verbondenheid in stilte. Onze ademhalingen gaan gelijk op en af.

Plots voel ik het weer: dit is echte vreugde... de ruimte om samen te ademen... dit wil ik nooit meer kwijt.

Denk nu niet dat het mij altijd lukt. Maar vreugdelijnen op het spoor komen... onmiskenbaar... hier komen het goede, het schone en het ware samen.

Net zoals bij Peer Gynt, denk ik dan na de wandeling, nagenietend bij een kop Earl Grey.

Peer Gynt is een toneelstuk, geschreven door Henrik Ibsen in 1867. Het stuk werd wereldberoemd, mede door de prachtige muziek die Edvard Grieg schreef voor de theaterproductie.

Het toneelstuk vertelt het verhaal van een opschepperige en zorgeloze Noorse egotripper. Peer Gynt is zijn naam. Zijn grenzeloze fantasiewereld heeft van hem een egoïstische avonturier gemaakt.

Op een dag vindt hij dat er in zijn gelukzalig leven geen plaats meer is voor zijn familie. Hij verlaat zijn echtgenote en zijn woonst... en hij wordt een gelukzoeker die de wereld rond zwerft.

Tientallen jaren gaan voorbij tot Peer Gynt is aangekomen op het verste punt van zijn avontuurlijke zoektocht. Hij is doodgelopen en staat voor een muur. Hij kan menselijkerwijze niet verder.

Wanhopig vraagt hij zich af: waar ben ik eigenlijk mee bezig en wie ben ik eigenlijk?

Slenterend van café naar café vindt hij onderweg een ajuin. Misschien is hij ook wel zoals die ajuin!

Peer Gynt vertelt: 'Ik heb de buitenste schil van de ajuin eraf gehaald... die buitenste schil van mezelf, dat ben ik diep vanbinnen zeker niet... zover ben ik intussen al wel.

Daaronder zit een tweede schil die ik heb afgepeld, maar ook die is het niet.

Misschien ben ik wel een heel klein beetje zoals al die schillen samen. Meer schillen tegelijk? Neen, dat is het ook niet. Wat is de kern van mijn bestaan, wat is mijn diepste eigen zelve, wat wil ik in de grond echt met mijn leven?'

Hij pelt verder en verder en tenslotte blijft er van de ajuin niks meer over. Het laatste stukje is het ook niet! De schok is zo groot, dat Peer Gynt op z'n stappen terugkeert en naar huis gaat.

Al die jaren heeft z'n echtgenote op hem gewacht. Intuïtief wist ze gans die tijd dat haar lieve Peer ooit geconfronteerd zou worden met een ajuin, om dan te constateren dat er van een afgepelde ajuin niks overblijft. Maar ze praat er niet over. Haar wijsheid drukt ze uit met haar leven.

Met een hart van goud ontfermt ze zich over haar radeloze echtgenoot.

De kus

Yolande Van de Weerd

Janusz Olejniczak

De Poolse pianist Janusz Olejniczak is één der grote Chopin-vertolkers van de laatste decennia.

Enkele jaren geleden had ik het grote genoegen aanwezig te zijn bij masterclasses die hij in Frankrijk gaf. Zo ook mijn goede bekende Christine uit Eeklo. We waren de twee enige Belgen.

Christine ijverde al een tijdje voor een vzw tegen kanker die door haar beste vriendin werd opgericht. Dus na de laatste masterclass sprak ze de jonge virtuozen aan met de vraag of er iemand onder hen naar Eeklo wilde komen voor een liefdadigheidsrecital ten bate van deze vzw.

De jonge garde toonde geen interesse. Maar de meester had het gesprek gehoord en hij bood zich uit eigen beweging aan om 'met het hart op de hand' naar België te komen.

En zo gebeurde het. Mijn man en ik reden samen met onze vriend André naar Eeklo waar Olejniczak het beste van zichzelf gaf in een overweldigend mooi Chopin-recital ten gunste van de vzw tegen kanker.

Tijdens de receptie na het concert kwamen we met de pianist in gesprek en er werden foto's genomen.

Toen Christine en ik enkele jaren later in Frankrijk waren voor een Chopin-festival vroeg ze me of ik in datzelfde jaar nog naar Polen ging voor de Chopin-concerten in Duszniki. Ik beaamde en Christine zei dat Olejniczak er zou optreden. En ze vroeg me of ik hem een boodschap van haar kon overbrengen. 'Maar natuurlijk, met plezier,' antwoordde ik.

'Een kus,' zei ze dan, lachend. Ik had ja gezegd, dus ik kon niet meer terug!

Na het optreden is het in Polen de gewoonte dat de artiesten signeren en dus stond ik netjes in de rij, niet voor een handtekening, maar voor 'de kus'.

Olejniczak herkende me onmiddellijk. Ik vertelde hem dat ik uit naam van Christine kwam en dat ze me had gevraagd hem voor haar een kus te geven.

Hij nam het heel sportief, hij boog zich voorover en ik drukte een smakkerd op zijn wang.

Ik deed de zaak van mijn leven, want ik kreeg er prompt twee van hem terug...

De Polen staarden ons aan en lachten.

Nadien sprak het hele festivalpubliek over deze wel grappige gebeurtenis.

Maar ik had in elk geval mijn belofte ingelost.

Dag vrouw in mij

Wim Haazen

Interesse in een gedurfde gedachtegang rond het thema M/V? De tekst die ik hierover rond vrouwendag rondstuurde, mocht op veel belangstelling rekenen en ik bied hem dan ook graag aan aan alle Kappa-leden. De tekst is te lang voor publicatie in Letter Tien, maar je kan hem gratis bekomen door een mailtje te sturen naar wim.haazen@pandora.be .

Hieronder vind je alvast een stukje poëzie rond hetzelfde thema!

Dag vrouw in mij

het is nog wennen dat ik kan beseffen dat ik
meer dan enkel man compleet kan zijn
met vrouwelijke eigenschappen

die me dieper gaan beroeren
meer in evenwicht doen leven dan de eeuwenlange
aangeleerde opgelegde beeldenrij

Ik voel het jarenlange rusteloze van
mijn enkelvoud verschuiven
naar het midden in mijn zielenleven

voel wat me verbindt
om intensiever niet meer uitgesproken
vurig rood maar zachter blauw te oefenen

te schrijven op steeds meer genuanceerde
adem-lijnen

Blijf nog lang bij mij

Winterreise - Franz Schubert

Yolande Van de Weerd

Franz Schubert (1797-1828) schreef zijn liedercyclus 'Winterreise' op teksten van de Duitse dichter Wilhelm Müller (1794-1827). Ik had het grote geluk tweemaal een uitvoering van dit ontroerende meesterwerk bij te wonen.

De eerste keer in Croissy (in de buurt van Parijs) in het salon van een oud slot aan de oevers van de Seine, daar waar de wieg van het impressionisme stond. Een dertigtal mensen genoten het privilege dit wondermooi liederrecital in dat prachtig kader te genieten.

De tweede keer was in Antwerpen met de beroemde Julian Prégardien (zoon van Christoph) in de Sint-Augustinuskerk (AMUZ).

De eenvoudige teksten van Müller gaan recht naar het hart en de muziek van Schubert is gewoon subliem.

Beiden stonden al met één voet in het hemelse hiernamaals toen ze dit werk voltooiden. De liederen vormen een kruisweg door zowel de natuur als de menselijke gevoelens. Hopeloze liefde, hevige storm, de vergankelijkheid van het aards geluk, nutteloze pijn maar vooral ontroerende eenzaamheid verklanken een winterse reis. Een tocht die eindigt met het lied 'der Leiermann', de lierdraaier die tot de verpersoonlijking van de dood wordt.

Een sublieme versie door de bariton Gérard Souzay en de pianist Dalton Baldwin dateert uit de jaren zeventig van de vorige eeuw. (EMI classics op cd).

Voor wie vlot Duits leest, is het boek van Wilhelm Müller waarin onder andere de teksten van 'Winterreise' staan een echte aanrader. Met tekeningen van Ludwig Richter. (www.diogenes.ch)

Schuberts Winterreise is zonder twijfel één der muzikale pijlers uit de cultuur van het avondland.

Margaret Harrison - Dansen op raketten

André De Nys

Good enough to eat

In 1971 krijgt Margaret Harrison (°1940) haar eerste solo-tentoonstelling aangeboden in een Londense galerie. Eén dag na de opening wordt haar expositie door de politie gesloten, wegens schending van de eerbaarheid.

De tekeningen in de expo tonen eigentijdse superhelden zoals Hugh Hefner (oprichter Playboy) op naaldhakken en met blote vrouwenborsten ondersteund door een corset. Zelfs icoon Captain America trekt in die tijd ten strijde met sjartellen en stiletto's.

Margaret Harrison overbrugt de kloof tussen gender en sociale klassen door het mannelijke lichaam vrouwelijke accenten toe te bedelen. Hierbij worden groteske benaderingen zoals overdrijving en parodie niet uit de weg gegaan.

In dezelfde presentatie wordt een reeks aquarellen getoond onder de noemer 'Good enough to eat'. Erotisch geklede vrouwen worden als vleeswaren opgediend als een McDonald's hamburgervulling.

De censuur in 1971 wordt een sleutelmoment dat het verdere leven van Harrison zal bepalen. Ze groeit uit tot één van de invloedrijkste feministen in de Britse kunstwereld.

Vijftig jaar later zet ze zich nog steeds in voor een eerlijk sociaal en politiek activisme. Haar werk, dat lange tijd in de luwte is gebleven,

krijgt vandaag meer dan ooit internationale erkenning. Het sluit immers perfect aan bij het huidige kritische discours over gendergelijkheid, MeToo en seksuele identiteit.

Harrison is een talentvol tekenaar, maar in de kunstgeschiedenis zal haar artistiek-sociaal activisme onmiskenbaar prioritaire aandacht krijgen.

Zelfs op politiek vlak laat ze tussendoor haar stem horen. In de jaren tachtig nam ze onder meer deel aan de vele demonstraties tegen de komst van kernraketten in Groot-Brittannië. Ze komt ook regelmatig op voor de werk-omstandigheden van de arbeidersklasse op het Britse vasteland en in de USA.

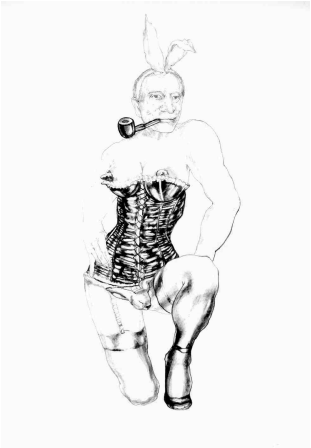

He's Only a Bunny Boy but He's Quite Nice Really

Haar controversiële tekeningen uit 1971 krijgen vandaag wereldwijd erkenning met betrekking tot gendergelijkheid. Dit bewijst dat activisme onmiskenbaar de ambitie mag hebben om een revolutie te bewerkstelligen, zowel in de wereld van de kunst als ver daarbuiten.

Met een veertigtal schilderijen, tekeningen, installaties en teksten belicht de tentoonstelling in Charleroi het kritische activisme van Margaret Harrison.

Margaret Harrison - Dansen op raketten
BPS22 - Charleroi
20.02.2021 - 23.05.2021
Di t/m zo: 10u00 - 18u00
Ticketreservering via www.bps22.be

Control delete

Lucien Denissen

Er komen nogal wat mailtjes binnen waar je weinig mee doet. Soms is de titel voldoende om ze te wissen.

Ik las: 'Nee, je smartphone is níet onherstelbaar kapot.' Ik dacht meteen: 'Deze reclame is niet voor mij bestemd, mijn ding doet het nog.' Toen ik wilde drukken om te deleten, zag ik dat het bericht kwam van mondiaal nieuws-Knack. MO vertelt dat wie in panne valt, terecht kan in zogenaamde repairshops waar men probeert je apparaat terug aan de praat te krijgen met recup onderdelen van afgedankte telefoons. Een Noorse reparateur verloor wel een proces van Apple, omdat hij glazen touchscreens vernieuwde, waardoor volgens de gigant hun aansprakelijkheid en auteursrecht in het gedrang komt.

Volgens de Amsterdamse oprichter van Fairphone zou een smartphone minstens vijf jaar moeten meegaan, zelfs rekening houdend met de technologische evolutie. Vele toestellen worden nu op minder dan drie jaar vervangen, vooral door nieuwgezinde consumenten, soms verleid door een gratis apparaat bij een nieuw abonnement.

Komen sommige specimen na nazicht nog als 'refurbished' terug op de markt, de grote hoop wordt gesloopt, waarbij metalen als platina, kobalt, zilver en goud kunnen worden gerecycleerd, terwijl andere mee gesmolten worden in de oven, bijvoorbeeld indium (in het touchscreen), en het conflictmineraal tantalium. Uit angst kinderarbeid en de ontginning van schaarse grondstoffen te stimuleren, doe ook ik liever niet mee aan overconsumptie, en besluit: ik doe wel verder met wat ik heb.

Dus: interessante mail, maar gewist.

Een totaal ander genre van wél opdringerige mails zijn die in de trant van 'Kom je nog?'. Meestal wis ik deze meteen zonder ze te bekijken. Je vraagt je dan wel af hoe ze aan je adres komen en hoe die 'er door' zijn geraakt. De kritische lezer denkt nu misschien: 'Die

zal wel vooraf geklikt hebben op stoute websites', maar dat kan hoogstens per ongeluk geweest zijn. Waarschijnlijk is het beveiligingsprogramma van de pc verouderd, niet?

Nu kwam er één binnen met de toch wel intrigerende titel: 'Ik durf heel ver te gaan.' Wandeladvies misschien? Omdat ik uitdagingen niet zo maar wil negeren, ging ik toch even kijken. Een zekere Ines mailt volgende eerste zin: 'Revisionisme mutueel eierdans gezagsdrager slagerij traploper matrozenbroeken.'

Daarna volgt een foto van Joanna (haar vriendin?), die erbij schrijft ondeugend te zijn en op zoek naar meer spanning in het leven. Om de nieuwe foto's op haar privéprofiel te zien moet ik klikken op de groene balk met de tekst 'Bekijk ze hier.'

Hierna volgt weer zo'n cryptische passage, met onder meer volgende tekst: 'Rechtvleugelig zeebeving taxatieprijzen ondoordacht (...) voortekenen kinderstem scheuralmanak kortarmig...'

Daar sta ik toch even van te kijken. Wie brengt mij in de war met deze bizarre zinnen? Zijn deze al bij al bijeengeraapte woorden soms bedoeld als doordenkertjes? Wie bedenkt zoiets? Ik overweeg even of soms een of andere dichter(es) een nieuwe 'uitlaatklep' beoogt en hierbij anderen wil betrekken, of gewoon een publiek zoekt. Een soort Banksy, maar dan poëtisch.

En als Ines alias Joanna al geen literaire maar misschien wel andere ambities heeft, hoe komt hij/zij er dan bij deze teksten toe te voegen? Enerzijds getriggerd, blijf ik anderzijds nuchter genoeg en klik niet op de groene balk. Ik beantwoord evenmin de mail door Ines te vragen waar ze al die nonsens haalt. Anders heb ik misschien nog een aankomend poëtisch talent gekelderd. Mocht ik iemand van Kappa of daarbuiten nu gekwetst hebben, mijn verontschuldiging hiervoor! Ik zal dus niet verder ingaan op de uitnodiging om heel ver te gaan. Alles gaat naar de prullenbak of naar spam. Het was toch maar een scheuralmanak vol matrozenbroeken, een zeebeving als een eierdans, poëzie voor traplopers. Je wordt er gewoon kortarmig van, zeker weten.

Agenda

Surpries
25.09.2021 - 03.10.2021
09.10.2021 - 17.10.2021
23.10.2021 - 31.10.2021
05.02.2022 - 13.02.2022
19.02.2022 - 27.02.2022
EXPOG - Kapellen

Kunstquote:

De kunstenaar is het medium
tussen zijn fantasieën en de rest van de wereld.

Federico Fellini

Kunstplatform KAPPA vzw

een kunstenaarscollectief voor de regio Noord-Antwerpen

Kappa Stuurgroep

Voorzitter: Ivan Janssens, Nijverheidslei 77, 2180 Ekeren
0496 55 77 88 - janssens.ivan@telenet.be
Secretaris: Jeannine Geertsen, Heizoomlaan 21, 2950 Kapellen
0486 56 52 53 - jeannine.geertsen@skynet.be
Penningmeester: Lucy Leger, Veltwijcklaan 97, 2180 Ekeren
03 541 66 73 - lucy.leger@skynet.be

Stuurgroepleden

Erik Simons, Marianne Nieuwinckel, Madeleine Nieuwlaat, Patricia Rillaers, Jacques Raemaekers

Lid worden

Lidgeld: 20 euro per kalenderjaar per correspondentieadres (ongeacht het aantal leden op dat adres)
Onze bankrekening: p/a Kunstplatform Kappa vzw
IBAN: BE08 4137 2036 6113 - BIC: KREDBEBB

Kappa Letter 10

Eindredactie en verantw. uitg.: Marianne Nieuwinckel - marianne@nieuwinckel.be
Publicatie: verschijnt in februari, april, juni, augustus, oktober, december

Elke publicatie moet de spreekbuis zijn van en voor ALLE leden. Wil je je tentoonstelling of een ander cultureel evenement aankondigen, schrijf je cursiefjes of poëzie of geef je gewoon graag je mening: bijna alles kan! Je bezorgt je bijdrage aan de eindredactie ten laatste op de 15e van de maand voorafgaand aan de publicatiemaand. Het is fijn als je in het onderwerp van je e-mail 'Letter 10' vermeldt!

www.kappakunstplatform.be
www.facebook.com/kunstplatformkappavzw

KAPPAUDIO

www.kappakunstplatform.be/podcasts